

Başvuru Numarası : 2024/2583
Toplantı Tarihi/Sayısı : 12.03.2025/51
Karar Numarası : 2025/119
Başvuran : B.G.
Başvuran Vekili : -
Adres : Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın tutulduğu Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Kurum personeli tarafından dilekçe hakkını kullanmasının ve sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkının engellendiği iddiası ile sağlık hizmetlerinden faydalanmasının sağlanması ve dış tedavisinin tamamlanması için gereken işlemlerin ivedilikle yapılması taleplerine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran; birtakım sağlık sorunları nedeniyle 5/9/2024 tarihinde tutulduğu Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu (İnfaz Kurumu) revirine götürüldüğünü, astım, deri döküntüsü, boğaz ağrısı ve kan dolaşımına ilişkin rahatsızlıklarını revirde görevli Kurum hekimi olan A.Y.K.'ye aktardığını ancak Kurum hekimi tarafından şivesiyle ve kullandığı kelimelerle dalga geçildiğini, bunun üzerine hekimi uyardığını ve akabinde hekimin kendisine bağırmağa başladığını, o an revirde bulunan sağlık memurunun da kışkırtmasıyla tedavisinin yapılmayarak koğuşuna götürüldüğünü, yaşanan olayla ilgili Sağlık Bakanlığına da şikâyetle bulunduğunu, bu olaydan sonra revire çıkarılmadığını ve kendisine ilaç verilmediğini, 11/10/2024 tarihinde revirde görevli hemşire tarafından sebebi belirtilmeden kanının alındığını, kan örneğinin alınma nedenini öğrenmek amacıyla en az 10 ayrı dilekçe yazmış olmasına rağmen herhangi bir dönüş yapılmadığını, yapılan kan tahlilinin sonucunun da 40 gün geçmesine karşın verilmediğini, sonrasında da birçok kez revire çıkmak için veya İnfaz Kurumu hekimiyle yaşadığı tartışma nedeniyle başka bir hekime muayene olma talebiyle dilekçeler sunduğunu ancak dilekçelerine cevap verilmediğini, İnfaz Kurumunda muhatap bulamadığını, 30/9/2024 tarihinde grip aşısı olmak için yapmış olduğu başvuruya da cevap verilmediğini, dış hekimi tarafından dış ipi kullanması gerektiğinin belirtilmesi üzerine satın alarak yaklaşık 2 yıldır dış ipi kullandığını ancak İnfaz Kurumu hekimiyle yaşanan tartışmadan sonra ücreti mukabilinde almak istediği dış ipinin de verilmediğini, yaklaşık 3 yıl önce tutulduğu Bolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundayken 9.000 TL ödeyerek dış tedavisine (implant) başladığını, Covid 19 salgın hastalığı nedeniyle tedavisinin ertelendiğini, ardından da şu an tutulduğu Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiğini ve yarım kalan tedavisini tamamlamak istediğini, 2 yılda 4 kez

Antalya Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine (ADSM) sevkini yapıldığını ancak her gidişinde ya gönderilen implant parçalarının ya da Bolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan getirilmesi gereken sağlık evrakının eksik olduğu gerekçesiyle tedavisinin yapılmadığını, söz konusu evrakı takip etmekle görevli olan Kurum revir personeline durumu ilettiğinde kendilerini ilgilendirmedğini ifade ettiklerini; Kurum revirinde görevli personelin, Antalya ADSM'deki hekimin ve implant firması yetkililerinin sorumluluğu sürekli birbirlerine attıklarını ve neticede 3 yıldır tedavisinin tamamlanmadığını, ağızda 3 demir parçasıyla yaşamak zorunda bırakıldığını, implantların arasına giren yemek parçalarını temizlemek için gereken diş ipinin de verilmediğini, yemekleri çiğneyemediğini iddia etmekte ve diş tedavisinin tamamlanması ile görevini yapmayanlar hakkında soruşturma başlatılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. (...)"

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

6. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ..."

7. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(...)"

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

"(...)"

(9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru

konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40’inci maddesi şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

9. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir. (...)”

10. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, Kurumun görevleri arasında yer almaktadır.

13. Başvuru; başvuranın tutulduğu Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 5/9/2024 tarihinde astım, deri döküntüsü, boğaz ağrısı ve kan dolaşımına ilişkin rahatsızlıkları sebebiyle revire götürüldüğü, revirde görevli hekim tarafından şivesi ve konuşmasıyla dalga geçildiği, hekimi uyarması neticesinde tartışma yaşandığı ve bu olaydan sonra revir personelinin kendisine tavır aldığı, farklı tarihlerde birçok kez dilekçeyle talep etmesine rağmen revire çıkarılmadığı ve kan sonuçları ile sağlık raporlarının verilmediği, başvurmasına rağmen grip aşısı yapılmadığı, dilekçelerine herhangi bir dönüş yapılmadığı, diş ipi satın almasına müsaade edilmediği ve diş tedavisinin tamamlanması için gereken sağlık evrakının gönderilmesi ile doğru implant parçalarının edinilmesi hususunda ilgili personel tarafından gerekli girişimlerde bulunulmadığı iddialarıyla diş tedavisinin tamamlanması ve mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkindir.

14. Başvuru kapsamında yapılan inceleme neticesinde başvuranın konuyla ilgili Antalya İnfaz Hâkimliğine şikâyetinde bulunduğu, Antalya 2. İnfaz Hâkimliği tarafından görülen dosyaya Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünce sunulan 4/10/2024 tarihli ve ... sayılı cevabi yazıda; “... 16/8/2023, 20/12/2023, 24/4/2024 ve 2/10/2024 tarihlerinde Antalya Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesine sevkleri gerçekleştirildiği, adı geçene [B.G.] implant malzemelerini getiren firmanın malzemelerini

eksik getirmesi nedeni ile tedavisi tamamlanamamış olup, son olarak firmadan malzemeleri temin edildiği ve 2/10/2024 tarihinde sevki gerçekleştirilmiş olup Antalya Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesinde doktoru bulunmaması nedeni ile adı geçene [B.G.] randevu planlandığı ve ilgili evrakların yazımız ekinde gönderildiği...” ifade edilmiştir.

15. Antalya 2. İnfaz Hâkimliği tarafından ... D., ... K. sayılı dosya kapsamında yapılan yargılama neticesinde; “her ne kadar hükümlü [B.G.] dilekçesi ile hastane sevkini yapılmadığını, ilaçlarının verilmediğini ve yazdığı dilekçelere cevap verilmediğini, tedavilerinin kurum reviri tarafından yıllardır geciktirildiğini, revirde muhatap bulamadığını belirterek sonuç olarak tedavilerinin aksamadan yapılmasını talep etmiş ise de; Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü’nün 4/10/2024 tarihli ... sayılı yazı cevabı ve ekinde yer alan belgeler dikkate alındığında hükümlünün şikâyetinin reddine karar vermek gerekmiş ...” denilerek şikayetin reddine şeklinde karar verildiği anlaşılmıştır.

16. Anayasa’nın 9’uncu ve 138’inci maddelerinde yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

17. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 17’nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’te ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin Kurumun görev alanına girmediği hükme bağlanmıştır.

18. Başvuranın talebi, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun’un 17’nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 40’inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu sebeple kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

12/3/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye